

25 de xullo, que temos que celebrar?

A foto que fala

Se podedes, gozade do verán!

O trasno Última! Case que confirmado: Bergoglio na Romaxe!

Daniel López Muñoz

A cousa comeza non se sabe moi ben cando, pero quizais, simbolicamente, co da cadeira baleira.

Efectivamente, foi todo un detalle. Eran as 17:30 dun sábado de remates de xuño e na aula Paulo VI do Vaticano estaba preparado un concerto de gala, pompa e bendicir, con todos os rendevús e artificios, as personalidades e a xente guapa que o protocolo máis vello do mundo, a Curia famosa, é quen de propoñer.

Pero no momento mesmo do comezo do acto, Rino Fisichella, arcebis-

po, colleu o micro e anunciou que o “Santo Padre –denominación esa por certo que non debe ser do agrado de Francisco- non poderá estar presente por una tarefa urxente e inaprazable”. A cadeira quedou alí baleira, no medio e medio dun refinado e solemne espazo, rodeado de autoridades e monseñores. A cadeira branca e baleira.

Despois viñeron especulacións varias sobre cal podería ser esa tarefa urxente. Falábase de que Francisco estaría precisamente deseñando como desfacerse dese sistema curial, especialista en secuestrar o Espírito, mentres xestiona lucrativamente a materia. O caso é que o propio Papa deu moi logo unhas boas pistas sobre os seus motivos: “non son un príncipe do renacemento”

Así que hai quen apunta algo máis. Hai quen asegura que o Francisco anda a maquinar, una vez que deixou claro que cadeiras non quere ocupar, a que sitios si lle agradaría asistir.

De aí vén o rumor insistente: Bergoglio quere estar na Romaxe de

Irimia! É máis ca un disque disque, é un rumor de nivel, xa que se corresponde cunha dedución lóxica: se metemos nunha cesta o de “cheirar a ovella e non a incensos” (e quen di ovella di rubia galega), engadímoslle o de “estar na periferia da Igrexa” (para periféricos, nós!), e poñémoslle una pingas de “a Igrexa non é una aduana de controladores hipócritas, senón que debe ser facilitadora e ter as portas abertas” (roucos de vez os aduaneiros, miñas xoias!)...o resultado sería, por conclusión directa, unha Romaxe. Xa postos, ben é certo, viría ben un avance na cuestión do machismo clerical e da mirada sobre os sexualmente diferentes, ...pero ningún naceu aprendido.

E, xa metidos en fariña, só faltaría cambiar a orquestra sinfónica da RAI pola Quenlla e a novena de Beethoven pola Carolina. En serio, non sei se será desta, pero se non o matan antes, este home acaba nunha Romaxe de ganchete co Xabi e Mero. Tamaño berro seco, mi madriña! Habíase oír en Roma!

Editorial Exipto: Quen escolle o derrocador?

Esa é a pregunta clave que suscita un estraño proceso coma o de Exipto, que ten moita máis importancia para nós, e para o sistema democrático, do que suxire a posible distancia física e cultural.

É evidente que Exipto, e outras sociedades da súa contorna, son difíciles de xestionar desde un modelo democrático occidental. É evidente tamén que un radicalismo islamista, obstinado e simplista, no que o dogma relixioso gusta de invadir e condicionar o espazo civil, resulta difícil de conciliar co principio democrático, a separación do estado e da relixión e, mesmo, a separación entre poderes.

Pero non é de recibo que para “perfeccionar” a democracia se recorra a un golpe de Estado protagonizado polo exército, a poucos meses das últimas eleccións. Unhas eleccións, ademais,

Non parece que o remedio sexa mellor cá enfermidade

que eran as primeiras en decenios dignas de tal nome e, aínda máis, eran o resultado dun levantamento contra un poder ditatorial, interminable e, lóxicamente, corrupto. Non parece que o remedio sexa mellor cá enfermidade.

O proceso suscita moitas preguntas. Admitindo que Morsi e o seu islamismo, moderado ou menos, fosen obxectivamente prexudiciais, cabería a mobilización, a loita política, o debate mediático, o conflito sindical ou parlamentario. O espazo democrático garante un abano de posibilidades de expresión e manifestación explícita do conflito e da pluralidade. O movemento opositor podería gañar audiencia e lexitimidade e finalizar gañando, ademais, unhas eleccións.

Pero outra cousa, e ademais ben sospeitosa, é que o proceso se inicie directamente cunha chantaxe ao sistema, se cuestione, non unha determinada maneira de exercer o poder dentro das regras de xogo de constitución acabada de estrear, senón directamente contra esas regras de xogo. E que, ademais, se faga todo para chegar, aparentemente, ao punto de partida: unha situación co poder civil totalmente debilitado en mans dun exército financiado e adestrado polos Estados Unidos, un exército que reina e decide cando si e cando non. Os amigos do ex ditador deben estar felices e Occidente, polo que parece, tamén.

Rumores de esperanza

Xan Guillén

Xa estamos no verán e nesta época hai moitísimo tempo libre. Especialmente a rapazada goza dunhas enormes vacacións. En moitos casos aproveitan ese tempo de lecer para faceren actividades de campamento. Está ben que boten horas cun ocio creativo e compartido. Cada vez hai maior oferta e maior demanda.

Ademais tamén hai que destacar algo que é digno de mención. Hai campamentos grazas ao traballo dun grupo de xente que o fai posible. Trátase dos monitores dos campamentos. Rapaces e rapazas que botan horas e horas das súas vacacións facendo algo que lles gusta pero que é moi sacrificado. Tamén eu fun monitor de campamen-

to e botas moitas horas traballando e poucas durmindo. Sempre cun sorriso e sempre tentando que todos os rapaces e rapazas o pasen ben. Moi divertido, pero moi duro.

A isto hai que engadirlle o esforzo dos monitores que fan o seu labor de xeito voluntario (aínda por riba sen cobrar un pataco). Acórdome agora dos que traballan nos campamentos dos Salesianos ou nos de Cáritas en Arnela. Sen dúbida uns heroes, rapazas e rapaces doutra pasta. Se non credes que sexa así, pasade nove días durmindo catro horas e o décimo día cantade a canción do tallarín bailando e rindo. Non é fácil.

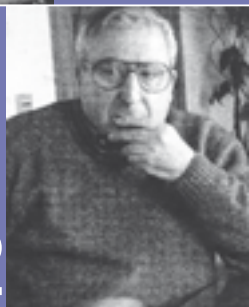
1

3

2

4

A peneira

1

PARDIÑAS remarca neste ano o patrimonio dos artesáns de instrumentos, mesmo coa edición dun Guieiro dedicado a Xosé Seivane, que entregou a vida a este mester transmitindo a sabedoría e tecnoloxía popular. Os cuartetos convertéronse na alma da nosa música e da nosa identidade.

2

O 6 foi a estrea de "A Fazaña da Liberdade" no Museo do Pobo Galego, sobre Alexandre **BÓVEDA**, asasinado o 17 de agosto do 36, data vermella do noso santoral. Fía conversas con Díaz Pardo, Francisco Carballo -na foto- e Pousa Antelo -do que celebraremos o 20 o cabodano en Teo, preto de Cacheiras- outra ara da memoria dos mártires.

3

O 31 de agosto facemos memoria de Moncho **VALCARCE** nas Encrobas, no seu 20 aniversario: "A túa semente segue viva", ás 12 cunha homenaxe poético-musical; e pola tarde, entrega dos seus premios. Para apuntarse ao xantar de irmandade, antes do 10, Télf. 660346182.

4

A **USC** traballa con proxectos sostíbles pola habitabilidade das 1500 aldeas abandonadas. 400 a partir do 2000, cando medra o 40% @s que viven sós. A metade habitamos en só 22 concellos, o que dificulta a atención. A Cruz Vermella coa súa teleasistencia acode a 7200 maiores.

5

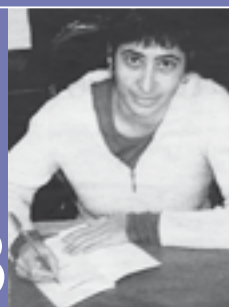
7

6

8

Alfonso Blanco Torrado

5

ECOAR (Espazo de contradiscurso, construción e coordinación de alternativas e resposta social) medra en Vigo coma unha fronte anticapitalista e apartidista que quere unir sociedade e política: ecoloxismo, cooperativismo. Teñen 2 asembleas mensuais e están a proxectarse noutras comarcas.

6

Resolve Enerxía fabrica o xerador para aproveitar no Grove as **ONDAS**, triple de horas cá eólica. Enxeñería de Costas de Lugo, na foto, acredita que sobra. As renovables dan emprego e exportan. Aquí sobra electricidade que, sen transportala, pagamos igual ca en Madrid.

7

Oxalá a viaxe do Papa a **BRASIL** non sexa -coma a Copa do Mundo e as Olimpíadas- un sinal do capital. O seu economista R. Abramovay reivindica en *Muito Além da Economia Verde* unha era baseada na dignidade e no benestar, e non no beneficio.

8

A ONG **OLLADAS AO MUNDO**

-fundada por María Martínez, de Lugo- organiza viaxes solidarias a África, de sanitarias, enxeñeiros, etc., para informalos dos medicamentos falsos cos que China invade esa zona. Tamén de enerxía solar, hortos comunitarios e outros proxectos.

Con frecuencia escóitase: “eu non son político”, “como non son político podo falar con liberdade...”. A verdade é que moitos cidadáns, con satisfacción, maniféstanse como “independentes” e non se dan conta de que con esa actitude e falta de compromiso concreto político e social, fan pouco favor á democracia, permitindo que perdure a situación que eles mesmos critican. Ademais, podemos afirmar que unha sociedade que rexeita a vertebración social convértese, ou é xa, unha sociedade amorfa e suxeita ao abuso e escravitude en mans de quen ostenta o poder. Unha sociedade así limitáase a xogar á ruleta da sorte buscando un premio cada catro anos.

Non son poucos os políticos que invitan aos cidadáns inquedaos a que fagan xogo cando hai eleccións e deixen de molestar desde un compromiso social. Por outra banda, moitos dos “apolíticos anónimos” teñen medo a xogar forte, talvez, por un equivocado convencemento de que “todos os políticos son iguais”. Non é bo

para ninguén adoptar a resignación ante os problemas. Tamén é verdade que persoas preparadas, honradas e con prestixio recoñecido, por falta de rigor e compromiso, están permitindo a mesma situación que eles denuncian.

As redes sociais son utilizadas por bastantes dos “apolíticos” convertidos tamén en “anónimos”. Desde esa atalaia gratuíta hai quen se permite constituírse en duros críticos do que outros digan ou fagan. “Apolíticos anónimos” dispensadores de agres críticas coma se eles fosen depositarios de verdades absolutas. Envolvidos no seu anonimato e ocultismo creñense capacitados para xulgar e enxuizar a todos. Esquecen que nunha organización democrática do poder, desde o banzo máis próximo ao máis remoto, responsabilízase ao cidadán na resolución das súas propias necesidades, de tal xeito que participación leva consigo responsabilidade. O mesmo que o elixido polo pobo ha de responder ante o resto de cidadáns, tamén a colectividade, en canto suxeito titular do poder é a responsable dos seus acertos e os seus erros.

En democracia, o poder exércese por uns a instancias doutros e baixo a responsabilidade de todos. Por iso, cada vez estase facendo máis necesario que os cidadáns estean presentes e actúen organizadamente en todas as esferas da vida social e política. Non convén esquecer que nos sistemas autoritarios a participación é escasa, e cando existe é instrumentalizada mediante canles de obrigatoria incorporación ao partido único e ao sindicato oficial, de maneira que a participación perde o seu valor privado que nace da liberdade para quedar só configurado como un valor social, ao servizo do propio sistema político. En ocasións mantemos este réxime.

Hai que recordar aos “apolíticos anónimos” que, en democracia, a participación sen perder o seu valor social, enténdese principalmente como un valor inherente á liberdade da persoa. E a democracia fundaméntase na existencia dunha sociedade civil, fortemente artellada, que intervéen libremente nas decisións políticas mediante fórmulas múltiples de participación na vida política, económica, cultural e social. Estamos reivindicando supresión de duplicidade de administracións, pero agora o absolutismo dos partidos non quere perder o “choio”

juandediosrd@hotmail.com

O peto común

Rubén Aramburu

Do 3 ao 4 de agosto será ben achegármonos á Terra Chá e ao Festival de Pardiñas que, dende hai 34 anos, organiza a Asociación Cultural Xermolos. Feira e festa da música e da arte, reza o cartaz. Grupos galegos e outros chegados de ben lonxe coma o Xapón, mostra de instrumentos, obradoiros de oficios, artesanía...

Grazas á proposta de Xermolos, temos a Xosé María Díaz Castro protagonista das Letras Galegas, e seguro que o poeta chairego ha estar presente no festival. "Desorballando os prados como sono, o Tempo vai de Parga a Pastoriza...". Que fermoso convite no poema de Penélope, a nai Galiza tecendo e destecendo para non caer no enredo dos aldraxantes. Desorballar!!!, sacudir o orballo dos prados e das plantas, sacudir tanta humidade, tanta sombra, tantos pesares. Parece case un berro de loita: A DESORBALLAR, A DESORBALLAR, coma aquela canción de Víctor Jara.

Parabéns a Xermolos por seren grandes *desorballadores* de tanta ferruxe imposta nos desprezos, no auto-odio sementado por séculos sobor da cultura e da lingua. Con xente así, lograremos Galiza, ese paso adiante, de vez. Pouso aquí estes versos de Díaz Castro como oración ventureira para os solpores do verán:

Que o sol siga o seu rego deica o mesmo cadullo,
a derradeira rella do tempo en carne viva,
que os paxaros non calen no oco quente da tarde,
que non paren os bois de remoer.
Que o meu carro se entorne cheo de lume e soño
sen axotar as troitas nin as alas dormidas,
e que a Deus me encomenden os ventos vagabundos,
as lebres que se riron do meu can.

O CARRABOXO por ROBE LOIS

A pregunta

25 de xullo, que temos que celebrar?

Unha celebración de afirmación

Eu penso e quero celebrar un día no que todas as persoas que nos sentimos galegas, e desde todos os puntos do país, estamos convocadas á festa maior de Galiza, unha celebración de afirmación da nosa identidade colectiva, de sentírmonos parte dun pobo e herdeiros daquelas mulleres e homes que un día afirmaron, como dicía o poeta Manuel María, que non querían *deixar perder a súa palabra creada, herdada, usada, revelada, aquela que lle é propia e singular, e que é unicamente súa*, e que na asemblea nacionalista de Compostela de 1920 acordaron festexar esta data para *conquerir a libértá de traballar e a sobranía nazonal*. Unha festa vivida con ledicia e colorido nas rúas, con lemas e manifestacións, con xantares, debates e música na carballeira de Santa Susana...

Mais tamén unha festa na que quero reafirmarme xunto a outras compatriotas na nosa persistencia e dicirmos que ante o desmantelamento do público (sanidade, educación, protección social...) e dos sectores produtivos, ante a situación de desemprego, exclusión social e privación de acceso á vivenda de miles de persoas... Ante tantas e tantas medidas inxustas como inútiles que están a atentar contra maiorías sociais (persoas traballadoras, pensionistas, asalariadas, funcionariado, mocidade, paradas, dependentes, discapacitadas, sen recursos, inmigrantes...), as galegas e os galegos non abdicamos e temos que loitar e camiñar noutra dirección e cara outros modelos transformadores e de xustiza social nos que Galiza teña soberanía real como país, e así poder desenvolver todas as nosas potencialidades en función das persoas e en respecto co medio.

Antón Laxe

25 de xullo, Santiago. Galicia é unha festa

Na miña nenez, era o día de festa por excelencia: íamos á praia e logo, a algunha verbena das que inzan Galicia polo patrón (a Meilán, por exemplo).

Xa de moceta, perdín a ilusión pola celebración do 25 durante anos. A hospitalización do meu pai o día de Santiago de 1987, deixoume para sempre un pouso aceso nesas datas.

Anos despois, xa en parella, recuperei o hábito familiar: praia e verbena -ás veces tamén sesión vermú- en Illán (mocidade tan festeira non a hai!).

Un ano -non son quen de lembrar cal- comezamos a ir a Santiago polo 25: dende entón só faltei dous, en contra da miña vontade, por cuestións familiares. Esa primeira celebración compostelá fíxome unha tatuaxe de lume na alma, que me obriga a volver sempre.

Dende que vou festexar esa data a Santiago, ademais de troulear sen tasa, aprendín moito do nacionalismo e da historia recente de Galicia que nos envolve coma unha tea invisible: escoitei a algúns que lembran andar ás carreiras pola cidade vella e a alameda, despois da mítica misa a Rosalía, escapándolles aos grises -eses seres mitolóxicos da ditadura que logo voltarán, ao paso que imos-.

En fin, Santiago sempre, o Día das Letras e o 25, máis que a cidade barullenta e ategada de xente onde a choiva decide ás veces non facer arte sobre as pedras, é o lugar de encontro con todos aqueles que coñecemos algunha vez e cuxos camiños se foron esgallando do noso, pero que nunca deixaron de ser unha parte da nosa identidade.

Eva Teijeiro

25 de xullo sempre!

Día Nacional de Galicia, Día da Patria Galega, festividade de Santiago Apóstolo. O 25 de xullo aparece sinalado en vermello nos nosos calendarios. Un día festivo. Non axuda a calquera celebración que o “día grande” de Galiza caia nun dos escasos meses en que as galegas e os galegos podemos gozar do tempo estival e da praia. Cando o papa Gregorio impuxo o calendario romano a toda a cristiandade, trasladando a festividade de Santiago de decembro a xullo, non sabía que ía contribuír a animar un dilema en moitas persoas: deixo un día de repouso estival para celebrar o día de Galiza?

Cómpre celebrarmos o 25 de xullo. Eu son dos que algúns anos renunciei ao meu descanso estival para me ir manifestar polas rúas de Santiago (Compostela para as convocantes). O que máis agradecía era o reencontro con xente que só vía de ano en ano. Mais este ritual de manifestante perdeu xa todo o seu sentido e fun dos que os últimos anos participei máis por obriga que por celebración. Cómpre liberarmos esta celebración de prácticas adquiridas e diversificar os actos e os lugares, primando o protagonismo da cidadanía, quer dicir, abandonando todo o que tiña de “acto institucional de partido”.

Nun momento en que os valores do individualismo e a competitividade triunfan, a celebración conxunta de que existimos e de que aquí estamos ten moito valor. Unha verdadeira celebración anima, converténdose en sinal de esperanza. Temos moito que agradecer e temos moito que celebrar. En Galiza hai moita vida. Podémosnos lembrar de todas aquelas persoas que fan e o fan moi ben. Podemos continuar a reivindicar, mais é tamén o noso día de “acción de grazas”. Xa na praia, no torreiro da nosa igrexa parroquial, polas rúas de Santiago ou de Verín, podemos cantar, ao xeito portugués: 25 de xullo sempre!

J.A. Martínez

Que temos que celebrar?

Teño que, tes que, ten que... Non me gusta conxugar este verbo. Aprendéronmo na casa. Aprendéronmo na escola. Aprendéronmo na igrexa e no partido e xa case o sinto como parte de min mesma... Quero aprender a facer desde o corazón, desde o meu desexo fondo! Vivir desde as entrañas, como me sae de dentro, porque iso é o que me alegra!

O 25 de xullo é o día da Patria. Ben sabedes que as patrias sostiveron desde sempre discursos únicos e poderes opresores. As patrias constrúen fronteiras, provocan guerras e verten sangue de inocentes. Eu estou cansa de patrias. Estou farta de patrias e de pater familias (e tamén de “padres”). Non quero que me digan onde está a verdade; quero pensar en liberdade, ter dereito á discrepancia, á disidencia. Aborrezo este patriarcado que domina e somete, que manca e mata. Non quero para Galiza ningunha patria!

E que din os rumorosos na costa verdescente? Que din as altas copas de escuro arume arpado? “*A era das patrias deixa paso á era das matrias. Celebra a terra que te aleitou cos seus mil peitos, o berce que te sostén e che di quen es. Celebra a Gran Nai, celebra a Terra!*”

25 de xullo, día da xente que dignifica este país que chamamos Galiza para darlle autogoberno e soberanía. Descubro que para ir atinando en alternativas ao modelo neoliberal, necesitamos perder o medo ao diferente e conxuntar pensamentos e xeitos multiformes que xorden das nosas periferias...

25 de xullo, día dos homes bos e das mulleres xenerosas que se saben desta terra, celebrando galeguidade coa familia nacionalista militante dunha e doutras siglas (vivan os mil matices do arco da vella).

Eu son indíxena e quero regresar á Terra! Quero entrar na cova para recuperar as miñas orixes primixenias e renacer á vida. Quero tornar a ser salvaxe para tecer colectivamente redes de futuro na Galiza.

25 de xullo, día da Galiza, a nosa Matria!

Tereixa Ledo Regal

XXXVI Romaxe De romaxe coas discípulas de Xesús

Xabier Blanco e Manolo Regal

Como xa vos temos contado, o 14 de setembro agárdannos en Santa Uxía de Lobás Inés de Sanabria, a dona Esperanza, María Castaña, María Balteira, Pepa a loba, María Soliña, Lola Touza, Rosalía de Castro. E tamén unhas amigas moi especiais e entrañables, as mulleres que tiveron o privilexio de seren amigas, compañeiras, discípulas de Xesús de Nazaré. Elas queren estar con nós, queren tomar a palabra para dicirnos que lles supuxo atoparse no camiño da vida cunha persoa tan acolledora, tan relixiosa, tan curadora, coma o Mestre de Nazaré. E nós tamén estamos ansiosos e ansiosas agardando a súa palabra: “Que falen Marta e María, que nos fale a Magdalena, que nos conten de Xesús, cousas de alivio nas penas, pois a xente anda aflixida sen ver a luz entre as tebras”.

En exclusiva para a nosa revista, María Magdalena, Marta e María adiánnannos algo do que queren compartir con nós.

MAGDALENA: De Xesús? Falar eu de Xesús? Falaría o día enteiro e non faría máis ca empezar. Eu era unha muller completamente desnorxada; no meu tempo, por dicir algo, dicían de min que tiña sete demos, que é moito demo xunto, eh! Algúns, que non pensaban máis ca no puterío, deseguida dixeron que eu non paraba de andar cos homes. Pero non era así; é certo, eu andaba perdida de todo, tiña a vida desfeita, andaba completamente desacougada, non tiña parella, non sabía que facer coa miña vida, porque todo o que se me ofrecía non me enchía o corazón. E daquela foi cando coñecín a Xesús. Foi marabilloso!

MARTA: Algo así me pasou a min, aínda que eu levaba unha vida máis asentada na compañía da miña irmá María e do meu irmán Lázaro. Eu era un “férvelle-férvelle”, non tiña acougo tampouco; a vida íaseme en andar da acó para aló, andaba sempre coma flotando. Na casa amigamos moito con Xesús, e axudoume moito a facerme unha muller nova. Collínlle gusto á vida. Agora sei sentar e acougar, sei parar e conversar, sei

escoitar, sei encher os meus silencios coa vida que me rodea, e sei levarlle á xente algo máis ca ruído e axitación. Tamén foi marabilloso!

MARÍA: Pois a min Xesús tamén me encantou. Eu era unha muller sosegada, e el veulle dar corpo e fondura ao meu sosego. Con el aprendín a descubrir a Deus dentro do meu corpo de muller, dentro da miña vida de cada día. Xesús aprendeume moito a abrir a casa, a nosa casa, para facer dela fogar de camiñantes, lugar de

o 14 de setembro agárdannos en Santa Uxía de Lobás

encontro e de conversa, de paz e de alento. E, si, coñecer a Xesús tamén foi para min algo marabilloso!

MAGDALENA: Xa che dixen que, se me poño, teño para o día enteiro. Ademais eu son faladora, encántame a conversa. Coma a Xesús. Ves, esa era outra cousa que lle encantaba a Xesús: falar. Por iso conectamos tan ben. Tiña o don da palabra cálida, viva, animadora; palabra que unía, que facía grupo, que facía comunidade, que facía pobo. E eu deixei coller pola

IRIMIA DE LOBÁS
14 SETEMBRO
2013
SARGADELOS
O CARBALLIÑO: SA

súa
p a -
labra, e
entrei no gru-
po de Xesús. Andaba- m o s
con el dunha parroquia para outra.
Eramos as discípulas de Xesús. Había
os discípulos e tamén había as discí-
pulas de Xesús.

MARTA: Si, a miña irmá María e
máis eu tamén eramos das discípulas
de Xesús, aínda que nós non andaba-
mos polos sitios con el. Pero a nosa
casa sempre estaba aberta, cando
chegaba Xesús con aqueles homes e
mulleres.

GUIEIRO: Ui!, a cousa seguro
que daría moito que falar. Naqueles
tempos, andar así homes e mulleres,
todo revoltol!

MAGDALENA: Dimo ti a min!
Deseguida me enlearon con Xesús,
dicindo que entre nós había algo
máis ca amizade. Xa sabedes como é
a xente.

GUIEIRO: Pero, a ver, Magdale-
na, realmente non había algo máis ca
amizade entre ti e Xesús? Ata o día
de hoxe séguese a falar dese asunto.
Sé sincera, que agora a cousa xa pa-
sou.

MAGDALENA: Pois si, eu che-
guei a namorarme de Xesús. A súa
presenza, a súa palabra, conmocio-
nou tan a fondo a miña vida toda, que
quedei totalmente engaiolada por el.
Máis dunha vez quixen manifestarlllo,
pero non ousei. Estou segura de que
el se decatara de todo o que pasaba
pola miña vida. Nunca se arredou de
min. Recibín del atención e aloumi-

ños, compañía e
alentos. Eu sen-
tía tamén que
el me quería a
fondo. Pero era
como quería a
calquera home ou
muller que se cru-
zaba no seu camiño.

Pouco a pouco aprendín
a amalo sen querelo exclu-
sivamente para min. Ás persoas
que andabamos con Xesús pasábanos
algo así: casadas ou solteiras, iamos
entrando nun espazo de amor novo,
que nos liberaba, que nos ancheaba
a vida.

MARÍA: Estou totalmente de
acordo coa Magdalena. A min tamén
me pasou así. Cando chegaba onda
nós, a casa enchíase de luz e o meu
corazón refrescábase e facíase novo,
adolescente. Seguro que a moitas e
moitos de vós tamén vos pasa outro
tanto. Así son as cousas, os amores de
Xesús!

Bendito, Xesús, bendito, bendito,
Xesús amigo, nas horas de calma, ur-
xencia, nas horas de urxencia, alivio.
Vivan homes e mulleres, viva a vida,
viva o amor, viva a xente solidaria en
Xesús o seu vigor!

MAGDALENA: Tamén vos que-
ría dicir que o recordo de Xesús que
máis se me quedou no corazón, era
aquel seu partir e repartir o pan, so-
bre todo cando o fixo na Última Cea.
Foi impresionante! Non volo pode-
des imaxinar. Estabamos alí todos,
todas, discípulas e discípulos. Había
moita tensión, moita paixón no am-
biente. Respirábase amor e traizón,
decisión e covardía. De golpe, nun
pronto desconcertante deses aos que
con frecuencia nos tiña afeitados, colleu
o pan, colleuno así, concentrouse,
a súa ollada chegábanos a todas e
cada unha de nós cunha intensidade
enorme, invocou o nome de Deus
como sempre o facía, cunha tenrura
inimaxinable, e partiu o pan, así, en
anacos, ao tempo que ía dicindo...

María Magdalena emociónase tanto
lembrando a Xesús que mesmo nolo
quere contar xa todo no artigo, pero
nós dicímoslle que é mellor agardar
ao 14 de setembro porque estas cou-
sas mellor vivilas cando estamos to-
das e todos xuntos, reunidos, compa-
rtando a nosa Fe e a nosa Galeguidade,
como diría o noso Amigo e Patriarca
Pepe Chao. Vémonos!

Entrevista

Responsables e conscientes no consumo

Maite Martínez Rodríguez

entrevista a Marcial Blanco Castelos, cooperativista de Zocamiñoca

En 2009 nace Zocamiñoca. Facíanse realidade así as arelas, os coñecementos e o traballo que durante un ano fixeran oito persoas. Foron os promotores dunha cooperativa que día a día procura e pon a funcionar outras formas de comerciar, alimentarse, coidar da saúde, relacionarse cos demais, traballar, facer economía... Hoxe, forman Zocamiñoca máis de cen cooperativistas, unidades de consumo, que poden estar compostas por máis dunha persoa: unha familia, varios compañeiros/as de piso, unha parella, etc. Outro exemplo máis de que outras formas de vivir son posibles. Se queres saber máis de Zocamiñoca, só hai que visitar a súa web: www.zocaminhoca.org.

Moitas grazas; Marcial, por dedicarnos un tempo dun mércores, día de moito traballo en Zocamiñoca. Que tal se nos explicas que é Zocamiñoca?

Zocamiñoca é unha cooperativa de consumo responsable ou consciente. Un grupo de persoas xuntámonos e creamos esta entidade, que é unha entidade sen ánimo de lucro, coa intención de poder consumir produtos que cumpren eses criterios, que vai máis alá do que pensa algunha xente que o identifica co consumo de produtos ecolóxicos ou con produtos de comercio xusto.

Que é logo o consumo responsable e consciente?

Pois incorpora os produtos ecolóxicos e do comercio xunto pero analiza máis factores. Explicado dunha maneira rápida e tendo en conta que é

celo. Despois vén cuestionarse que cantidade precisamos del. Esa é a primeira cuestión. Desde o punto de vista físico só precisamos consumir catro produtos de alimentación, pero hai outros produtos que consumimos para estar integrados nun tipo de sociedade, porque temos unha serie de costumes e hábitos e temos que manter a saúde psicolóxica. Como levamos unha vida dura necesitamos consumir, a nivel mínimo, algúns alimentos que non son imprescindibles, como o chocolate por exemplo, que cun consumo controlado mellora o noso benestar. Se tomamos máis da conta, caemos no consumismo e pode provocarnos dependencia. Ou sexa que o primeiro de todo é preguntarse: que e canto preciso consumir.

Que outros factores definen este consumo?

O respecto polo medio ambiente é un deles. Os produtos deben ser ecolóxicos. Pero non abonda a etiqueta ecolóxica, que o único que garante é a ausencia de fertilizantes químicos. Non garante que están producidos preto do consumidor e, se se traen de lonxe, deixan de ser ecolóxicos polo transporte de longo percorrido: contaminación, gasto enerxético para mantelos en boas condicións ata que chegan aquí, os envoltorios... Deixa de ser ecolóxico. E a súa produción debe ser ecolóxica. Na actualidade estanse a implantar inmensos cultivos de cogombro e de tomates ecolóxicos en Almería para vender en Alemaña. Os grandes monocultivos non son ecolóxicos, empobrecen a terra e non respectan a natureza, aínda que non usen químicos. O lóxico é plantar preto do lugar onde se vai consumir, en menos cantidades, con menos custo.

Tamén haberá un aspecto laboral, humano...

Efectivamente, o respecto polas persoas, comezando por quen produce. Un traballo digno, unha retribución

tamén hai consumismo ecolóxico. Na economía capitalista "o ecolóxico" tamén é un sector do que tirar proveito.

un concepto en constante evolución, o consumo responsable baséase, primeiro, en cuestionarse se precisamos consumir calquera ben antes de fa-

xusta. Resulta máis fácil asegurar que esas condicións se cumpren se traballan na proximidade. En países afastados son máis difíciles de comprobar. Sempre é un requisito necesario. Intentamos marcar un prezo xusto para produtores e produtoras. Isto nótase sobre todo nos alimentos frescos, xa que se pode coñecer quen os produce, poñer un prezo que se axuste ao custe real da produción xunto cun beneficio xusto para que esas persoas poidan vivir con dignidade. Porén, o prezo de mercado actual deforma o prezo de custe con outros factores como a demanda, a carestía ou o superávit, que ás veces incrementan notablemente o prezo de consumo en relación co custe de produción e outras colócanos por baixo. Dependen da presión das grandes empresas de distribución. Para evitalo, nós, por exemplo, fixamos un prezo estable por tempada para cada produto. Así o consumidor sabe sempre o que vai valer e o produtor tamén sabe o que vai recibir.

O último criterio a ter en conta é o respecto polo consumidor. Non interesan empresas que fomenten o consumismo, porque tamén hai consumismo ecolóxico. Na economía capitalista, onde se intenta vender o máximo posible e fomentar a eterna insatisfacción para que sempre desexemos mercar, incluso o que non precisamos, “o ecolóxico” tamén é un sector do que tirar proveito. Así grandes empresas din: “temos o mercado convencional e este novo sector de mercado que comeza a ser importante, e queremos levarnos a nosa par-

te”. E seguirán producindo no sector convencional. Se compramos a esas empresas, seguimos fomentando a contaminación, aínda que só compre-mos bens ecolóxicos. Nós temos en conta as empresas que se dedican á produción ecolóxica, ao consumo responsable, por principio, por filosofía. Como criterio, optamos por empresas que só crean alimentos ecolóxicos, mesmo aínda que as outras nos ofrezan os produtos máis baratos, porque poden economizar ao xogaren a dúas bandas.

Leva traballo coñecer todo o mercado, os produtores?

Leva traballo. Sempre estamos intentando mellorar neste aspecto. Intentamos facer análises o máis rigorosas posibles pero non sempre se pode. Hai un factor que ás veces falla incluso en empresas que producen só produtos ecolóxicos e responsables: é a transparencia. É fundamental.

se a xente soubese realmente como se produce algo que chega ás súas mans, non o consumirían

Tanto a parte produtora como a parte consumidora deben ser conscientes da importancia de dar a coñecer como se fan as cousas. O sistema convencional de produción é opaco. Despois de moitos estudos, chegouse á conclusión de que se a xente soubese realmente como se produce algo ata que chega ás súas mans, non o consumirían. As grandes empresas ocultan como fabrican, só coñecemos a propaganda e a mercadotecnia.

Coñecer todo o proceso é complexo e nunca chegas a unha decisión perfecta: tes varias opcións e entre elas elixes unha ou dúas que cres que son as máis adecuadas. Consumir individualmente de xeito responsable e consciente esixe un esforzo tremendo. Facelo como colectivo facilita ter máis control sobre o que mercamos.

Polo que dis, este tipo de consumo consegue manter unha conexión importante, a do campo e a cidade

Si, é unha peza elemental que vai ligada a outra ligazón: a da produción e o consumo. Procuramos romper a cadea capitalista de produción, distribución e consumo. Intentamos chegar a quen produce cada produto que temos aquí para consumir, no local da cooperativa. Non só porque se poida encarecer o produto con ese elo intermedio da cadea que ao mellor non necesitamos -si precisamos distribuidoras de comercio xusto para bens que veñen de fóra. Tamén porque así controlamos directamente que se cumpran os criterios. É ao produtor, á produtora, a quen hai que preguntarlle como fai o seu traballo; os intermediarios non dan esa información. Co contacto directo sabemos por que un produtor decide traballar de forma ecolóxica, vender a peque-

nas tendas e non a supermercados... Esa persoa dáche a información para saber se está en sintonía con nós e se podemos confiar nel. E comprométese con nós.

Hai algunha iniciativa por parte das administracións, dos gobernos, que camiñe cara a promoción do consumo responsable e consciente?

Nunca haberá esas iniciativas sen un cambio deste modelo que potencia a produción e o consumo convencionais. Os gobernos, as regulacións dos

mercados, sempre tenden a defender ao produtor e ao distribuidor grandes. Ademais crean o espellismo de que traen máis beneficios á sociedade. Por exemplo, a creación de empregos nos centros comerciais. E si, crean empregos, pero menos dos que destrúen, menos có pequeno comercio. O mesmo ocorre na distribución e na produción. Os estudos demostran que por cada emprego creado nun hipermercado crearíanse tres ou catro cunha distribución de proximidade. Nós estamos moi orgullosos porque

mercan con desconto. Precisa contar con persoas contratadas para atender ao público. Nun segundo modelo non se contrata a ninguén, todas as persoas socias participan activamente na cooperativa, desde o facer os pedidos ata servilos. Organízanse por quen-das e soen usar locais prestados. Este modelo esixe implicación pero aforra moitos gastos. Zocamiñoa está no medio dos dous porque temos local propio e a unha persoa contratada. Abrimos o local dous días á semana só aos socios, que tamén participan

consumir individualmente de xeito responsable esixe un esforzo tremendo. Facelo como colectivo facilita ese control sobre o que mercamos

contamos con produtores próximos, de verdura, de froita, de lácteos, de pan artesanal, que están vivindo en grande parte grazas a Zocamiñoa, que lles facilita os seus proxectos. Na cooperativa hai un socio traballador. Potenciamos postos de traballo de calidade e locais.

Que tipos de grupos de consumo alternativo existen?

Simplificando hai dous modelos. O primeiro é o modelo “tenda”; un grupo de consumo cunha tenda aberta ao público na que pode mercar calquera. Neste caso, os cooperativistas

voluntariamente en grupos de traballo: busca de produtores, comunicación, económico, coordinación, informática, saúde... Estes grupos de traballo son autónomos e toman decisións. Facemos entre unha e dúas asembleas anuais. Ademais, semanalmente, cooperativistas voluntarios axudan á persoa contratada a facer pedidos, colocar os produtos, ... Este tipo de organización precisa un mínimo de 50 ou 60 unidades de consumo para poder cubrir os gastos, para sobrevivir. Nós somos xa máis de cen. E xa levamos catro anos sobrevivindo.

EDITA: Asociación A. IRIMIA

MESA DE REDACCIÓN: Daniel López Munoz, Luís Gómez Aldegunde, Pedro Pedrouzo Devesa, Rubén Rivas Vidal, Lidia Campos Chan, Manolo G. Turnes, Lines Salgado Iglesias, José Antonio Martínez. Tlf. 986 10 49 45.

COLABORADORES: Xosé Chao Rego, Victorino Pérez Prieto, Xosé Antón Miguélez, Manolo Regal, Alfonso Blanco Torrado, Xosé Lois Vilar, Marta Sopena, Gumersindo Campaña, Tareixa Ledo, Moisés Lozano, Clodio González Pérez, Antón Martínez Aneiros, Sara Paz Quiñones, Manuel Pérez Blanco, Xabier Blanco, Valentina Formoso Gosende, Celia Castro Ojea, Xerardo Castedo Valbuena, Engracia Vidal, Francisco Xabier Martínez Prieto, Fernando Veiga, Antonio Pinto Antón, Bea Cedrón Vilar, Mariano Guizán Sánchez, Carmen Soto, Rubén Aramburu, Carme Soto, Marisa Vidal e Xan Guillén, Christina Moreira.

CORRECCIÓN LINGÜÍSTICA: Lidia Campos Chan, Luís Aldegunde.

RECEPCIÓN DE ARTIGOS E COLABORACIÓNS EN: revistairimia@asociacion-irimia.org

SUSCRICIÓN: Apdo. 296 - 15704 Santiago de Compostela. Telf.: 628 416 644 / suscripciones@asociacion-irimia.org
Ordinaria: 25 Euros. de Apoio: 40 Euros.

PARA ASUNTOS DA ASOCIACIÓN NON RELACIONADOS COA REVISTA: asociacion-irimia@asociacion-irimia.org

CONTA: NOVACAIXAGALICIA, CC/2080-0349-85-3040005822- Urbana, nº 8 - Santiago

DEPÓSITO LEGAL: C-1417-81

TIRADA: 1.000 exemplares

DESEÑO E MAQUETACIÓN: Ninfa, Riveiro, Martínez

ISSN: 2172-9182

IMPRIME: Artes Gráficas LITONOR S.A.L.

DISTRIBÚE: IMPACTA

EDICIÓN ELECTRÓNICA: <http://asociacion-irimia.org/revista.xhtml>

Boa Nova

"Unha árbore dá gloria a Deus, ante todo, sendo unha árbore. Porque ao ser o que Deus quere que sexa, está a imitar unha idea que está en Deus e que non é distinta da esencia de Deus e, polo tanto, unha árbore imita a Deus sendo unha árbore. Canto máis unha árbore se realizar a si mesma, tanto máis se achegar a Deus. Se intentar ser outra cousa, algo que nunca estivo destinada a ser, sería menos semellante a Deus e, en definitiva, daríalle menos gloria. Non hai dous seres creados exactamente iguais. E a súa individualidade non é imperfección. Pola contra: a perfección dunha cousa creada non está meramente na súa conformidade cun tipo abstracto, senón na súa identidade individual consigo mesma. Esta determinada árbore dará gloria a Deus ao estender as súas raíces na terra e ao alzar as súas pólas cara ao aire e cara á luz dun xeito que antes ninguén seguiu, nin sequera despois ningunha outra árbore. Imaxinas que todas as cousas individuais creadas no mundo son imperfectas tentativas de reproducir un tipo ideal que o Creador nunca logrou realizar na terra? Se isto é así, non lle dan gloria, senón que proclaman que El non é un Creador perfecto. Polo tanto, todo ser particular, na súa individualidade, na súa natureza e entidade concretas, con todas as súas características cualidades particulares, e a súa inviolable identidade, dá gloria a Deus ao ser precisamente o que El quere que sexa aquí e agora, nas circunstancias ordenadas para el polo Seu Amor e pola Súa Arte infinitos".

Thomas Merton.

A CLAVE

Estamos ante un texto onde se nos presenta a Xesús con dúas mulleres, Marta e María, ás que a tradición, simplificando un pouco (pensa L. A. Schökel) fixo símbolos da vida activa e contemplativa, como formas diversas e complementarias da vivencia humana.

Estas irmás ocupan un papel central no relato. Un fondo debate permanece aberto entre as/os exéxetas sobre este relato e o papel da muller do evanxeo de Lucas. En Lucas é evidente que entre os seguidores de Xesús había mulleres. En Feitos (9, 36) é o único evanxelista en utilizar a palabra discípula, en feminino, para se referir a Tabita de Xope. A propia posición de María no relato, sentada aos pés de Xesús escoitando a súa palabra, é a típica dos discípulos.

Porén, xurdiron algunhas voces da teoloxía feminista actual, como Mary Rose D'Angelo, que minimizan este carácter benevolente de Lucas co discipulado feminino e que interpreta as palabras a Marta como unha minusvaloración do compromiso das mulleres como "ministras".

Con todo, por moito que fose silenciado pola sociedade e igrexa patriarcal que se xerou a partir do Baixo Imperio Romana, o papel das mulleres nas comunidades postpascuais semella imposible de minusvalorar. A progresiva xerarquización e masculinización dos ministerios da Igrexa non impiden ver en Marta e María, mulleres, auténticas discípulas de Xesús, a quen acollen e a quen seguen até os pés da cruz. As dúas son espellos en quen nos mirar e deixar resoar no noso interior as palabras con que Xesús lles falou.

J. A. Martínez

DOMINGO 21 DE XULLO. XVI DO TEMPO ORDINARIO Lc 10, 38-42

Naquel tempo, cando ían de camiño, entrou Xesús en certa aldea, e unha muller chamada Marta acolleuno na súa casa. Esta tiña unha irmá chamada María que, sentada aos pés do Señor, escoitaba as súas palabras. Marta, en troca, estaba moi apurada co labor da casa; e achegándose a el, díxolle: "Señor, non che importa que a miña irmá me deixe a min o traballo? Dille que me bote unha man". Mais o Señor respondeulle: "Marta, Marta, preocupaste e desacougaste con tantas cousas, mais soamente unha é a necesaria. María escolleu a mellor parte, e esa nunca se lle vai quitar".

A PALABRA

Falando da lingua Unha mosca non fai verán

Lidia e Valentina

Parece que a cousa continúa a ir de “verán”..., xa que parece que a calor vén para abafar, desta volta sen período de transición... E que seica que cando a sardiña molla o pan, aparece estacionalmente o verán. E climatologicamente está a quedar confirmado que este tempo se corresponde ao que en moitas zonas de Galicia denominan *verao*. É a terminación -an /-ao para palabras masculinas que derivan da latina -ANUN, a que nos diferencia -por dicilo de maneira moi xenérica- dos das zonas máis próximas ao Atlántico (deixando fóra lugares como Cedeira, por exemplo), do resto de Galicia. Dicimos uns *irmán*,

man, *nugallán* e *verán* e os outros *irmao*, *mao*, *nugallao* e *verao*... Se tedes curiosidade en coñecer a razón desta diferenza, seguid a ler...

Exemplificamos coa forma latina *VERANUM*, que no seu paso ao galego perdeu o -n- intervocálico, quedando *verão* (que é a forma que conservaron en portugués), mais en galego seguiu evolucionando. Como nós non temos vogais nasais, na maioría dos lugares simplemente perdeu a nasalidade, polo que quedou *verao*; noutras zonas o “a” nasalizado asimilou o “o” e logo a vogal tirou de riba a nasalidade facendo que xurdise a consoante nasal: *verán*.

Xa vedes que todo ten a súa explicación. E como estamos co verán, ímosvos recordar outra curiosidade: a orixe do significado do termo. Xa dixemos que derivaba de *veranum*, que -segundo moitos expertos- é unha forma neutra que deriva de *ver*, *veris*, a mesma palabra da que nace a primavera.

Antigamente os romanos parece ser que falaban de dúas estacións: a época na que había bo tempo, *ver*, na que brotaban flores e froitos e mais a época

de mal tempo, *hibernum*. Despois foron facen subdivisións na época de bo tempo, manexando os seguintes termos que nos chegaron hoxe ao galego e ademais a todas as linguas próximas: a época que había antes do *veranum tempus*, empezóuselle a chamar *prima vera*, é dicir, “o primeiro verán”, de onde derivou a nosa “**primavera**” (por iso non pode ser *primaveira, porque vén dun “e” latino que non ditonga). Tamén empregaban, para despois do verán, o termo *aestivum* para as semanas máis calorosas, e que deu, como deduciredes, no noso “estío”, palabra que en realidade en Galicia empregamos pouco, a non ser en Ourense. Con todo, o outro día escoitámoslle a Aurora, que vai para 95 anos, dicir que tiña a pel “estía”, do seca que estaba...

O caso é que queríamos rematar cun refrán e démonos conta de que a inmensa maioría só son válidos para a xente do campo, que ten que aproveitar o verán para traballar máis e ter suministros para o inverno, algo que o resto non adoitamos facer. Aí lles queda, en honor a eles : *O que de verán non lle ferve a mola, no inverno non lle ferve a ola*.

O Fachineiro dos milagres

Grandes sinais

Cando o fachineiro enxergou a través desta última xanela da tempada grandes sinais había: estaba o mar en calma, a lúa estaba crecida, Bárcenas estaba no cárcere e a Xoán Paulo II acháronlle o segundo milagre. A min o que me chama a atención e que chegados ao punto de facer milagres, a xente non os faga ao por maior e ande releando neles, deixando un por aquí e outro por acolá. De todos os xeitos dous milagres é o mínimo para ser santo, o que vén sendo un aprobado raspadiño. Seguindo a doutrina Wert ao mellor este santo tiña que dedicarse a outra cousa. E se non, que se estipulen “dan” de santo coma no kárate. Así, un

santo con dous milagres sería santo 1º dan, e de aí para arriba. Claro que isto non e nada en comparanza co caso de Raquel, a muller dun pastor da Igrexa Universal no Brasil, que fixo o primeiro exorcismo online do que este fachineiro teña noticia. A tal Raquel, a través do chat de facebook, quitoulle sete demos do corpo a unha posuída de 14 anos. Aí lle deixo a idea idea a Rouco Varela, xa que o arcebispo de Madrid quere formar exorcistas

porque está a cousa cativa nese nicho de mercado. Montando un call center, cun par de exorcistas desde Marrocos ten amañado o asunto. E a bo prezo. De nada..

A.Q.